

Szerb Köztársaság
OKTATÁSI, TUDOMÁNYÜGYI ÉS TECHNOLÓGIAI FEJLESZTÉSI MINISZTERIUM
OKTATÁSI ÉS NEVELÉSI MINŐSÉGELLENŐRZŐ INTÉZET
VAJDASÁGI PEDAGÓGIAI INTÉZET

FELADATOK AZ ÁLTALÁNOS OKTATÁS ÉS NEVELÉS ZÁRÓVIZSGÁJÁRA

a 2012/2013-es tanévben

2. TESZT

MAGYAR NYELV

UTASÍTÁS

- A záróvizsgára készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, ezek megoldására 120 perc áll rendelkezésedre.
- Előbb olvasd el figyelmesen a megoldásra váró feladatot, majd gondolkodj el rajta! Összpontosíts a feladatok szövegére, hiszen a szöveg a válaszadás módjára is utal (be kell karikáznod a helyes válasz előtti betűt, össze kell kötnöd a részmozzanatokat, be kell írnod valamit a megfelelő helyre stb.).
- A feladatok megoldásakor mindig teljes megnevezésre törekedj, a rövidítések használata nem engedélyezett (pl. ki kell írnod, hogy helyhatározó, nem fogadható el a hH mint megoldás).
- A végső válaszokat **golyóstollal** kell beírnod. Munkád során azonban grafitceruzát és törlőgumit is használhatsz. A feladatokat először ceruzával oldd meg, mert így esélyt adsz önmagadnak az időben észrevett hibák javítására. A ceruzával beírt válaszokat, mielőtt átadod a tesztet, írd át golyóstollal!
- A ceruzával beírt és golyóstollal áthúzott, korrigált megoldásokat nem fogadjuk el.
- A feladat jobb oldalán található négyzetet hagyd üresen, javításkor ugyanis ide írják be a pontszámot. Erre és a teszt utolsó oldalára ugyancsak ne írd semmit!
- Ha a megadott időpontnál előbb végzel munkáddal, add át a tesztlapot az ügyeletes tanárnak, és csendben hagyd el a tantermet!

Sikeres záróvizsgát kívánunk!

1. Olvasd el az alábbi szöveget, és oldd meg a feladatokat!

a) Húzd alá a szövegben az idézetet!

Molnár Ferenc gyermekregénye 1906-ban jelent meg folytatásokban. Molnár maga ennyit mond a könyv keletkezéséről: „1906-ban írtam meg folytatásokban egy ifjúsági lap számára, amelyet volt tanárom, dr. Rupp Kornél szerkesztett.” Az újság a *Tanulók Lapja* címet viselte. Végső formájában a Franklin Kiadó adta ki 1907. április 10-én. Molnár, akitől korántsem volt idegen a gyermekirodalmi téma és a gyermekirodalmi ambíció, feltehetően ismerte a kortárs, vagy közel kortárs gyermekirodalomból Charles Dickens *Twist Olivér* és *Copperfield Dávid* című műveit (Nemecsek erősen emlékeztet ezek főhősére), Mark Twaintől a *Tom Sawyer kalandjait*, illetve a *Huckleberry Finn kalandjait*, Frances Eliza *A kis lord*, illetve Edmondo de Amicis *A szív* című regényeit (ennek Garrone nevű egyik főhősében pedig Bokára ismerhetünk). Nagy gonddal írhatta meg saját regényét, bár állítása szerint a szöveg előzetes vázlatok nélkül, folyamatosan született meg a New York kávéház karzatán.

(Galuska László Pál)

b) Húzd alá azt a személynevet, akitől idéz a szerző!

Molnár Ferenc, dr. Rupp Kornél, Charles Dickens, Mark Twain, Edmondo de Amicis

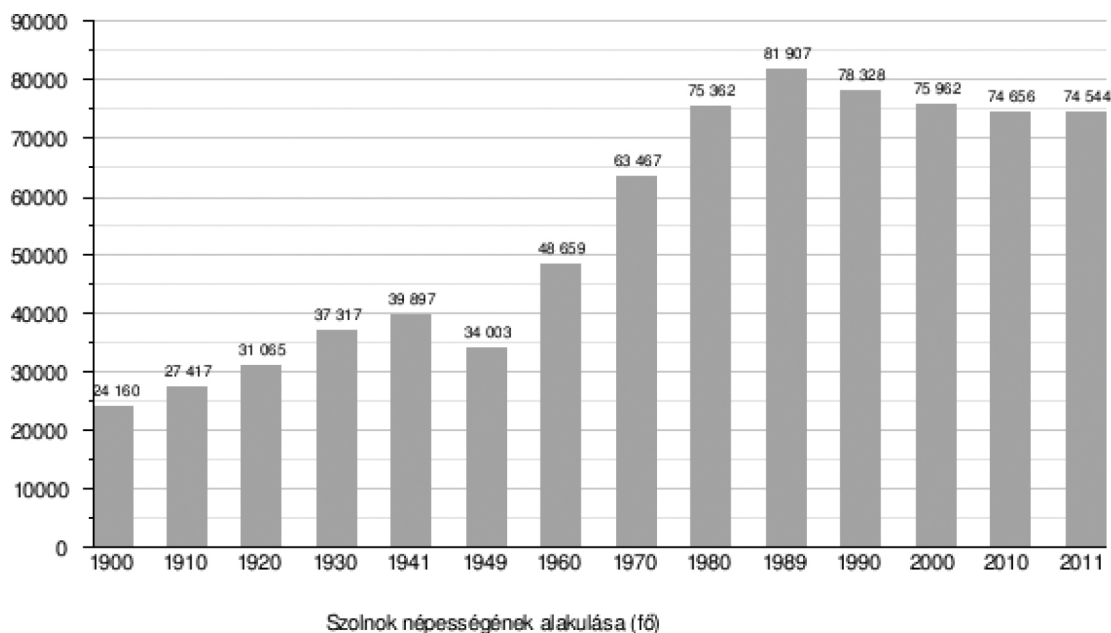
2. Olvasd el az alábbi szöveget, majd válaszolj a kérdésre!

Az emberek már az ősmagyar korban is foglalkoztak kereskedelemmel, mégpedig annak egy igen érdekes válfajával, az ún. néma cserével. Erről Ibn Battuta leírásából értesültünk: „Ha az utazók ebben a kiterjedt pusztaságban negyvennap utat megtettek már, akkor a sötétség országánál letáboroztak. A magukkal hozott árukat valamennyien otthagyják, és ők a szokásos táborhelyükre visszatérnek. A következő napon visszamennek, hogy áruikat megszemléljék. Akkor ott azokkal szemben coboly-, szürkemókus- és hermelinbőröket találnak. Ha a tulajdonos meg van elégedve azzal az áruval, amelyet sajátjával szemben elhelyezve talált, akkor elveszi azt, ha nincsen megelégedve, akkor otthagya, és akkor azok még hozzátesznek, néha azonban ők (a sötétség országának lakói) elviszik áruikat, és otthagyják a kereskedő cikkeit. Így történik az ő adásvételük. Azok az emberek, akik arra megfordulnak, nem tudják, hogy azok, akik nekik eladnak, s akik tőlük vesznek, a dzsinnekhez vagy az emberi nemhez tartoznak-e, és senkit nem látnak.”

Miért nevezik a fent leírt kereskedést néma cserének? Karikázd be a helyes válasz előtti betűt!

- a) Azért, mert a cserében résztvevő emberek nem értették egymás nyelvét.
- b) Azért, mert a cserében résztvevő emberek nem szerettek barátkozni.
- c) Azért, mert a cserében résztvevő emberek nem akartak egymással beszélgetni.
- d) Azért, mert a cserében résztvevő emberek nem találkoztak egymással.

3. Tanulmányozd a grafikont, keresd ki az adatokat, és oldd meg a feladatokat!

- a) Melyik évben volt a legnagyobb Szolnok város népessége? _____
- b) 1989-ig a lakosság száma csökkenő vagy növekvő tendenciát mutatott-e? Húzd alá a helyes választ!

csökkenő *növekvő*

4. Olvasd el a szöveget, és válaszolj a kérdésekre!

Az Országos Meteorológiai Szolgálat előrejelzése

2012. május 10. csütörtök	2012. május 11. péntek	2012. május 12. szombat	2012. május 13. vasárnap
7, 12 °C 22, 27 °C	9, 14 °C 23, 28 °C	10, 15 °C 23, 28 °C	8, 13 °C 16, 21 °C

Orvosmeteorológia

Időjárási front ugyan nincs a közelünkben, de a magasban 1–2 fokkal hidegebb levegő áramlik a Kárpát-medence fölé, ezért azoknál, akiknek a neuro-hormonális rendszere nem működik olajozottan, szervezetükben hidegfront jellegű változásokat tapasztalhatnak. Ilyen lehet a fejfájás, migrén, nehézkes gondolkodás, vérnyomás csökkenése, ezért a közlekedésben résztvevők fokozottabban figyeljenek.

Előrejelzés a Balaton és a Velencei-tó térségére vasárnap estig

Balaton		
Nyugati-medence	Középső-medence	Keleti-medence
Elsőfokú viharjelzés érvényes	Elsőfokú viharjelzés érvényes	Másodfokú viharjelzés érvényes

A megélénkülő (25–30 km/h) délnyugati szelet erős (40–55 km/h, néhol 60 km/h) lökések kísérhetik a nap folyamán. Esetleges zivatar környezetében 50 km/h feletti széllokécek is kialakulhatnak. Dél előtt több órás napsütés várható, majd délutántól délnyugat felől erősebben megnövekszik a felhőzet, és záporosó vagy akár egy-egy zivatar is kialakulhat. A legmagasabb nappali hőmérséklet 22, 23, késő este 15, 16 fok körül várható. A Balaton vize Siófoknál 19, a Velencei-tó Agárdnál 20 fokos.

a) Az előrejelzés szerint melyik napon nem várható egyáltalán napsütés? Írd le a dátumot!

b) Az ábra alapján írd be a szövegbe, hanyadik fokú viharjelzés érvényes a Balaton keleti medencéjében!

A Balaton keleti medencéjében _____ viharjelzés érvényes.

5. Olvasd el az alábbi tréfás szöveget, majd állapítsd meg, mely szövegfajta-hoz lehetne besorolni!

Aranyos hajat kíván, selymes lágyat? Használja a LIGETSZÉPE SAMPONT!

A Ligetszépe sampon a samponok királynője. A Ligetszépe hajnövesztő, hajszálerősítő csodasampon. Ha Ligetszépe samponnal ápolja a haját, garantáltan több emeletnyi hosszúságúra nő meg a haja, s minden egyes hajszála el- és kitéphetetlenné válik! Kedves férje feledékeny, nincs nála a kapukulcsa? Egyszerűen engedje le a haját, a Ligetszépe samponnal kezelt haj a földszintig ér, s oly erős, hogy a legsúlyosabb férjeket is elbírja!

A Ligetszépe sampon háromféle illatkeverékben is kapható. Próbálja ki mind a hármat!

Meglátja: kevés pénzért – kincset adunk!

Húzd alá a helyes választ!

A fenti szöveg:

- a) apróhirdetés,
- b) használati utasítás,
- c) reklám
- d) blog.

6. a) Egészítsd ki a mondatokat! Válogass a megadott szavakból!*egyenlőre, egyelőre*

_____ még nem tudom, ráérek-e este.

b) Melyik a helyes alak? Írd be a helyes választ a mondatba!

anegdota, anekdota

Az _____ híres személyhez kapcsolódó, csattanós történet.

7. Írd le helyesen a következő tulajdonneveket!

EURÓPASUGÁRÚT _____

SÓLYOMSZIGET _____

8. A magyar helyesírási szabályzat tartalomjegyzékéből közöltünk részletet. Figyelmesen olvasd el, és válaszolj az alábbi kérdésekre!

1) Ha ellenőrizni szeretnéd a mássalhangzó-találkozásokkal kapcsolatos szabályokat, melyik cím alatt keresnéd a szabályzatban? Karikázd be a helyes választ!

- a) Egyszerűsítő írásmód
- b) Kiejtés szerinti írásmód
- c) Szóelemző írásmód
- d) Hagyományos írásmód

2) Ha ellenőrizni szeretnéd a régies helyesírási személynevekkel kapcsolatos szabályokat, melyik cím alatt keresnéd a szabályzatban? Karikázd be a helyes választ!

- a) Kiejtés szerinti írásmód
- b) Szóelemző írásmód
- c) Hagyományos írásmód
- d) Egyszerűsítő írásmód

9. Írd a vonalra azokat a szavakat, amelyekben a hagyományos írásmód elve érvényesül!*3 limonádécsöpp*

Egy nap ebéd közben így szólították meg Pálcikát:

- Én vagyok a szívósál! – dolyfösködött egy rózsaszínű rudacska.
- Becsületemre, igazán szép vagy – bólintott Pálcika.
- Rajtam átfolyik a málnaszörp, a limonádé, a kakaó vagy a narancslé. Rajtad, kis pálca, mi fut át? – nagyképűsködött a szívósál.
- Rajtam ugyan semmi – tűnődött Pálcika.

Fujdogált a szél, fényeskedett a napocska, a szívósál meg igencsak büszke volt a limonádés pohárban.

Aztán azt mondta Pálcika:

- Tudod, Szívósál, rajtam az érzések futnak át. Hogy szeretem. Kedvelem. Hogy aranyosnak találok. Hogy szomorú leszek miatta. Hogy fölvidít. Soroljam még?

Lett egy kis csönd.

- Hát, az az igazság, rajtad is legalább annyi sok, szép dolog fut át, mint rajtam – mondta Szívósál, és megölelte Pálcikát. És közben kicsöppent belőle pontosan 3 limonádécsöpp.

(Darvasi László)

10. Egészítsd ki a vázlatpontokat, amelyek Böszörményi Gyula regényéhez kapcsolódnak!*A sci-fi*

A jövő mint a sci-fi vagy tudományos fantasztikus irodalom leggyakoribb ideje.

1. A műfaj francia klasszikusa: _____
2. A francia író egyik regényének címe: _____
3. Az irodalmi hagyomány hatása _____ *Gergő és az álomfogók* című regényére.

11. Csoportosítsd a szavakat!

szebb, tud, lépj, fény, fényes, cukor

Toldalék nélküliek	Toldalékosak

12. Sorold be a táblázat megfelelő helyére az alábbi szavakat!

Adriai-tenger, negyedik, egymás, legédesebb

főnév	
melléknév	
számnév	
névmás	

13. Alakítsd át köznyelvi szavakká az alábbi SMS-szavakat!

a) 2s6ás _____

b) 100xszép _____

c) +6ó _____

d) 5/c _____

14. Húzd alá azokat a szavakat, amelyekben részleges hasonulás érvényesül!

labda, székkal, megszólal, játszik, fogta

15. Karikázd be azokat a nyelveket, amelyekkel a magyar nyelvrokonságban van!

finn, német, mordvin, angol, hanti, manysi, észt, szerb, latin, francia

16. Olvasd el a versrészletet, és válaszolj a kérdésre!

Fáradt vagy s én is érzem, hosszú volt a nap, –
 mit mondjak még? a tárgyak összenéznek
 s téged dicsérnek, zeng egy fél cukordarab
 az asztalon és **csöppje hull a méznek**
s mint színarany golyó ragyog a terítón,
 s magától csendül egy üres vizespohár.

(Radnóti Miklós)

Mi a kiemelt stíluseszköz neve: _____

17. Olvasd el az alábbi részletet, majd állapítsd meg a mű címét, szerzőjét és műnemét!

Csongor: Tévedésnek hármas úta,
 Útam itt ez volna hát,
 Melyen éltem sugarát
 Fölkeresnem Ilma mondta.
 A közép a biztos út.
 Oh, de melyik nem közép itt?
 Melyik az, mely célra jut?
 Itt egymásba összefutnak,
 Egy csekély ponton nyugosznak,
 S mennyi ország, mennyi tenger
 Nyúlik végeik között!

1. Műneme: _____

2. A mű szerzője és címe: _____

18. A szereplők neve alapján melyik irodalmi művet ismered fel? Oldd meg a feladatokat!

Pár évvel később Gergely és Vica már ifjú felnőttekként utaznak Konstantinápolyba Mekcseyvel, Dobó későbbi kapitányhelyettesével és Török Jancsival, hogy kiszabadítsák annak apját, Török Bálintot, a Héttoronyból, a hírhedt Yedikuléből. Miután a kiszabadítási kísérlet meghiúsul, maguk is alig tudnak elmenekülni, hogy újból megtegyék az utat immár visszafelé, Magyarországra. Gergely később még egyszer megjárja ezt az utat – de ezúttal már csak egy irányban: három évvel a vár sikeres védelme után a törökök elfogják, Konstantinápolyba hurcolják, és a Yedikuléban kötél általi halálra ítélik.

(Hima Gabriella nyomán)

Szerző: _____

A mű címe: _____

Műfaja: _____

19. Olvasd el figyelmesen a szöveget, majd válaszolj a kérdésre!

Lázár Ervinnél csaknem annyiféle az „elrendezés”, ahány a meseregény. A *kisfiú meg az oroszlánok* metonimikus történetlánc, formaszervező elve időbeli, oksági. A *Berzsián és Didekiben* a fény és a sötétség mitikus küzdelmének szimbolikus síkján működik ugyan a történetek között kohéziós erő, de azért montázsszerű az esemény sor (akár fel is cserélhetőek bizonyos epizódok). A *Bab Berci* kalandjaiban a szerkezetlánc darabjai szinte szimultán viszonyban vannak. A *Szegény Dzsoni és Árnika* keretes, beékeléses módszerrel készült. Diskurzus a mesében, vagy mese a diskurzusban. Tehát ahány meseregény, annyi narratív konstrukció.

(Komáromi Gabriella nyomán)

Állapítsd meg, hogy Komáromi Gabriella szövege a cselekmények összefoglalására vagy értelmezésére törekszik! Karikázd be a megfelelő betűt!

a) a cselekmény összefoglalására

b) a mű értelmezésére

20. Nemes Nagy Ágnes *Mesterségemhez* című verséből idéztünk. Hogyan nevezzük ezt a szöveget, költeménytípust, amelyben a vers beszélője mestersége titkairól, a költészet szakmai céljairól vall? Írd a vonalra!

„Mesterségem, te gyönyörű,

ki elhiteted: fontos élnem.

Erkölc és rémület között

egyszerre fényben s vaksötétben”

Verstípus: _____

A teszt eredménye magyar nyelvből

Megjegyzés: A tanulók NE töltsék ki ezt az oldalt!
Az oldalt a kinevezett bizottság tölti ki.

Összpontszám:

		,	

Az egyes feladatok pontszáma:

A feladat sorszáma	Kitöltetlen	0 pont	0,5 pont	1 pont
1.	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐
5.	☐	☐	☐	☐
6.	☐	☐	☐	☐
7.	☐	☐	☐	☐
8.	☐	☐	☐	☐
9.	☐	☐	☐	☐
10.	☐	☐	☐	☐
11.	☐	☐	☐	☐
12.	☐	☐	☐	☐
13.	☐	☐	☐	☐
14.	☐	☐	☐	☐
15.	☐	☐	☐	☐
16.	☐	☐	☐	☐
17.	☐	☐	☐	☐
18.	☐	☐	☐	☐
19.	☐	☐	☐	☐
20.	☐	☐	☐	☐

Bizottság:

- _____
- _____
- _____
- _____

A megfelelő helyre ✕ jel kerül!

Azonossági szám (A tanuló kódja)	
Iskola	
Helység	
A tanuló vezeték- és utóneve	